

คำประกาศเกียรติคุณ
รองศาสตราจารย์วิวัฒน์ เตมียพันธ์
ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น) พุทธศักราช ๒๕๖๗

รองศาสตราจารย์วิวัฒน์ เตมียพันธ์ เกิดเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๓ ที่กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันอายุ ๘๔ ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สถาปัตยกรรม) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มต้นรับราชการในตำแหน่งอาจารย์ ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ก่อสร้างบางพลัด กรมอาชีวศึกษา ซึ่งต่อมาได้ยกฐานะเป็นคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ภายหลังเกษียณอายุราชการ รองศาสตราจารย์วิวัฒน์ ยังคงมุ่งมั่น และทุ่มเทเพื่อสร้างรากฐานให้กับมุมมองในเชิงคุณค่าของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ด้วยจิตวิญญาณแห่งความเป็นครูมาต่อเนื่องมากกว่า ๒๐ ปี

ความสนใจในสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของรองศาสตราจารย์วิวัฒน์ เกิดขึ้นในขณะที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีท่ามกลางกระแสระบบการศึกษาสถาปัตยกรรมของท้องถิ่นในโลกตะวันตก เป็นจุดเริ่มต้นการออกเดินทางสำรวจและเก็บข้อมูลสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นในหลากหลายพื้นที่ของประเทศไทย ซึ่งในกระบวนการและขั้นตอนการเก็บข้อมูล ได้ก่อเกิดผลงานภาพถ่ายเส้นทางสถาปัตยกรรม แสดงรายละเอียดทั้งสภาพแวดล้อม รูปทรง โครงสร้างเครื่องเรือน แม้ในรายละเอียดเพียงเล็กน้อย เพื่อแสดงให้เห็นการใช้สอยพื้นที่ของวิถีชีวิต ด้วยวิธีเขียนดินสอ ทำให้สามารถเก็บรายละเอียดได้อย่างประณีตคมชัด รวมถึงผลงานภาพถ่ายสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น โดยรองศาสตราจารย์วิวัฒน์ได้บันทึกภาพสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นไว้อย่างมากมายในตลอดช่วงชีวิต เป็นดังประจักษ์พยานสำคัญในการดำรงอยู่ของมรดกสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของไทย และกลายเป็นมรดกข้อมูลสำคัญที่มีคุณค่าต่อวงการสถาปัตยกรรม ซึ่งถูกเผยแพร่ผ่านบทความวิชาการ หนังสือ และนิทรรศการสำคัญหลายครั้ง จนเป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับในวงการสถาปนิก ให้เป็นสถาปนิกและนักวิจัยผู้บุกเบิกองค์ความรู้ด้านสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ที่เป็นรากฐานสำคัญให้กับนักเรียน นักศึกษา สถาปนิก และนักออกแบบ ได้บูรณาการองค์ความรู้ และเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบในบริบทสังคมร่วมสมัย ที่เชื่อมโยงกันได้ดีกับผู้คนและวัฒนธรรมของพื้นที่ มีผลงานการออกแบบสำคัญ ได้แก่ การออกแบบกลุ่มอาคารปฏิบัติการ ๓ หลัง และอาคารทรงไทย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งเป็นกลุ่มอาคารยุคแรกของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ที่ใช้ในงานมายาวนานกว่า ๕๐ ปี การออกแบบกุฏิ พระเจ้าอินทวิชยานนท์ ดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีแรงบันดาลใจมาจากซุ้มโขงแบบล้านนา รวมไปถึงมีงานวิจัยสำคัญและหนังสือ ได้แก่ โครงการวิจัยเรื่อง เรือนเครื่องผูกขาวนา (โรงนา) ที่จังหวัดสมุทรสาคร (พ.ศ. ๒๕๒๔) โครงการวิจัยเรื่อง “รูปแบบเรือนพักอาศัยพื้นถิ่นของชุมชนไทยเชื้อสายมอญ ย่านคลองมอญ หัวตะเข้ เขตลาดกระบัง (พ.ศ. ๒๕๓๒) หนังสือสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น (พ.ศ. ๒๕๒๕) และหนังสือสถาปัตยกรรมล้านนา (พ.ศ. ๒๕๓๕) ซึ่งผลงานวิชาการเหล่านี้ ได้กลายเป็นคู่มือและตำราสำคัญในการศึกษาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นจนถึงปัจจุบัน

รองศาสตราจารย์วิวัฒน์นับเป็นปูชนียบุคคลด้านสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของประเทศ ตลอดชีวิตหลังเกษียณ トラบจนปัจจุบัน ยังคงถ่ายทอดองค์ความรู้ เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นอย่างไม่รู้เหนื่อย ประจักษ์ด้วยรางวัลและเกียรติยศมากมาย อาทิ พ.ศ. ๒๕๖๖ ได้รับรางวัลนักวิชาการกิตติมศักดิ์ ในการประกาศเกียรติคุณยกย่องนักวิจัยและนักออกแบบ ในบริบทที่สัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้างพื้นถิ่น จากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้รับรางวัลเชิดชูสถาปนิกอาวุโส ในวาระครบ ๔๐ ปี สมาคมสถาปนิกสยาม ในพระบรมราชูปถัมภ์ และรางวัลเชิดชูเกียรติบุคคลดีเด่น จาก มูลนิธิ ศ. อัน นิมมาน-เหมินท์ อันเป็นสิ่งยืนยันถึงความรักและความทุ่มเทในงานสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นอย่างแท้จริง

รองศาสตราจารย์วิวัฒน์ เตมียพันธ์ จึงสมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (สถาปัตยกรรมพื้นถิ่น) พุทธศักราช ๒๕๖๗